

Запорізький національний університет

**Методичні рекомендації щодо організації та проведення
фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів**

м. Запоріжжя

Зміст

Вступ	4
I.Завдання фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів та принципи їх проведення	6
II. Методика організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів.....	9
III. Вимоги до розробки Положення про фізкультурно-оздоровчий та спортивно-масовий захід.....	11
IV. Організація проведення заходу.....	14
V. Суддівська колегія	18
VI. Системи проведення змагань з ігрових видів спорту	22
VII. Системи розіграшу та жеребкування команд	25
VIII. Матеріали звітності проведення заходу.....	33
1.Звіт головного судді	33
2. Таблиця результатів	35
3. Протоколи проведення заходів з видів спорту	36
4. Афіша змагань	45
5. Іменна заявка на участь у заході	46
6. Форма №4.1 звітності центру	47
7. Зобов'язання участника заходу	48
8. Карточка участника	49
IX. Матеріали фінансової звітності проведення заходу	50
1. Авансовий звіт	51
2. Відомість на витрати.....	51
3. Відомість на видачу призів та нагород переможцям	53
4. Табель роботи суддівської колегії	54
5. Наказ на проведення заходу	55
6. Кошторис витрат	57
7. Положення про проведення заходу	60
8. Наказ на затвердження Положення про проведення заходу	71
X. Положення про медичне забезпечення спортивно-масових заходів	72
XI. Постанова КМУ від 18.12.1998 р. № 2025 «Про порядок підготовки спортивних споруд та інших спеціально відведеніх місць для проведення спортивних та культурно-видовищних заходів	78

Вступ

Фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи займають важливе місце в системі організації здорового способу життя населення України. Вони є методом залучення широких мас населення до занять фізичною культурою й спортом, реабілітації організму, підвищення фізичної підготовленості, виховання необхідних рухових навичок і вмінь, сприяють підвищенню мотивації до занять фізичною культурою й спортом.

Масовий спорт (спорт для всіх) – діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на забезпечення рухової активності людей під час їх дозвілля для зміцнення здоров'я.

Фізкультурно-оздоровчі заходи – заходи, що здійснюються організаторами фізкультурно-оздоровчих заходів для залучення різних груп населення до занять фізичною культурою.

Фізкультурно-оздоровча діяльність – заходи, що здійснюються суб'єктами сфери фізичної культури і спорту для розвитку фізичної культури.

Для змагання з різним контингентом учасників з метою вирівнювання їхніх фізичних можливостей використовуються гандикапи, фори, порівняльні коефіцієнти й заохочувальні бали. Фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи поєднують у своєму змісті не тільки спортивні змагання з метою перевірки навичок і вмінь, набутих у процесі занять фізичними вправами, але й з метою організації активного оздоровчого відпочинку, релаксації та реабілітації. Це зумовлює до розширення та урізноманітнення програм, використання новітніх технологій, поповнення технічного та тактичного арсеналу, підвищує вимоги до особливостей підготовки й проведення масових фізкультурно-оздоровчих заходів з населенням різних вікових та соціальних груп.

Великий інтерес викликають змагання з лижного спорту, масові естафети й пробіги, флешмоби, фестивалі, акції, свята ковзанярів, велосипедистів, комплексні змагання, день здоров'я, день плавця, день бігуна,

день людей поважного віку, день захисту дітей, день міста і т.д. Учасниками таких фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів можуть бути представники різних верств населення, вікових груп та рівня фізичної підготовленості. Мета таких змагань - підвищити емоційність, створити сприятливу атмосферу, стимулювати ріст майстерності й результативності учасників й тим самим зробити більш ефективними змагання.

Змагання у програмі широкомасштабних фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів доцільно проводити за спрощеними правилами, рухливі ігри, туристичні та спортивні естафети, змагання на доріжках здоров'я, майданчиках, веселі старти й т.д. На етапі засвоєння техніки спортивних вправ і опанування навичками змагальної діяльності, можна організувати змагання спортивної спрямованості, головними завданнями яких є досягнення найвищого результату, установлення рекордів (у тому числі особистих), виграш першості, добір найсильніших у збірні команди. З цією метою проводяться змагання з видів спорту (першості, чемпіонати) за загальними правилами, у тому числі комплексні змагання як усередині колективу, так і за планами спортивно-масових заходів району, міста.

I. Завдання фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів та принципи їх проведення

Основною метою фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів є створення сприятливих умов рекреації населення України та забезпечення права громадян на заняття фізичною культурою і спортом, задоволення їхніх потреб в оздоровчих послугах за місцем навчання, проживання та у місцях масового відпочинку населення, популяризації здорового способу життя. Стимулюючи зростання спортивно-технічних досягнень, сприяючи кращій фізичній підготовці й морально-патріотичному вихованню молоді, фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи вирішують багато актуальних соціальних завдань:

- пропаганда фізичної культури й спорту, вона забезпечується наочністю, котра відповідає оформленням місць проведення, своєчасною грамотною інформацією про хід, сутність і підсумки заходу;
- реклама форм і видів фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів, залежно від характеру й спрямованості, їхньої популяризації серед населення;
- розширення менеджментської та маркетингової спортивно-масової структури діяльності;
- виявлення перспективної молоді для занять різними видами спорту;
- виконання «Порядку проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення України»;
- встановлення спортивних рекордів (закладу, підприємства, району, міста);
- національно-патріотичне виховання, яке базується на традиційних основах фізичного виховання українського народу;
- розширення сфери спілкування, інтелектуального збагачення, об'єднання інтересів, усвідомлення суспільної цілісності та особистої 6

значущості. Цьому допомагає спільна підготовка до змагань, участь у складі команд, присутність глядачів і вболівальників;

- заличення населення до суспільно-корисної діяльності в галузі фізичної культури й спорту. У сфері фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи важко домогтися успіху без заличення помічників, організаторів – фахівців фізичної культури та спорту, членів комісій, спортивних суддів, волонтерів, спонсорів, представників радіомовлення та преси;

- виявлення найсильніших учасників і команд, комплектування збірних команд;

- підведення підсумків, оцінка та контроль роботи фізкультурно-оздоровчих клубів, місцевих центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», секцій, груп, визначення переможців масових заходів та якості фізкультурно-оздоровчої роботи;

- обмін досвідом роботи, демонстрація досягнень кращих колективів. Це завдання вирішується завдяки заличенню досвідчених фахівців фізичної культури і спорту, організації зустрічей з різними командами підсумків змагань, акцентуванню уваги учасників на досліджуваних предметах. У кожному окремому випадку при проведенні масового заходу ставляться конкретні завдання, що відповідають його головній меті та сприяють її досягненню в найбільш повній мірі.

Таким чином, кожен фізкультурно-оздоровчий та спортивно-масовий захід повинен проводитися у відповідності з наступними основними організаційними принципами:

- відповідність організації завданням - характер, зміст, місце й час проведення повинні вибиратися так, щоб сприяти найбільш повному вирішенню головного завдання. Якщо таким завданням є пропаганда фізичної культури й спорту, то захід потрібно проводити в місцях масового відпочинку, усередині мікрорайону, біля будинків, на відкритому спортмайданчику або стадіоні у той час, коли змагання спостерігатиме найбільша кількість глядачів.

У плані підготовки таких заходів одним із головних місць будуть займати питання реклами, інформації, оформлення.

Якщо метою є оздоровчий відпочинок, для якого важлива відсутність сторонніх, невимушена атмосфера, можливість усамітнитись, відпочити на свіжому чистому повітрі - надмірна реклама не актуальна.

- доступність заходу за часом і місцем проведення - це другий організаційний принцип, і його дотримання вимагає обов'язкового врахування таких факторів, як режим роботи учасників, транспорт, погода;

- доступність змагальних вправ – до участі у фізкультурно-оздоровчому та спортивно-масовому заході залучаються учасники, різного віку, статі й фізичної підготовки. Ці фактори необхідно враховувати при визначені програми змагання, включаючи в ней вправи, доступного навантаження, складності, тривалості й інтенсивності виконання;

- безпека учасників, глядачів і суддів - фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи часто проводяться не на типових спортивних спорудах та із залученням недостатньо досвідчених суспільних суддів і учасників. Необхідно організувати медичне забезпечення, особливо ретельно підбирати й контролювати траси для бігу, сектори для метання й стрибків, майданчики для ігор, дистанції туристських естафет і т.п. Необхідно заздалегідь перевірити спортивний інвентар, установити огороження небезпечних зон, призначити пікети й передбачити місця для розташування учасників і їхнього майна. Варто пам'ятати, що неорганізованість у цьому питанні може не тільки зіпсувати настрій людей, але й привести до непоправних наслідків;

- видовищність, наочність, естетичність, що сприяє гармонійному розвитку особистості. Цей принцип повинен проявлятися не тільки в підборі вправ з урахуванням статі, віку, інтересів учасників і глядачів, але й у мистецтві оформлення, створенні відповідної атмосфери, церемоніях їх відкриття й закриття, в охайності костюмів учасників і суддів, в етици спілкування між учасниками, суддями й глядачами, об'єктивності в оцінці

результатів, своєчасності підведення підсумків змагання і їхніх оголошень, дотримання врочистих процедур при нагородженні переможців.

Недотримання цих принципів може негативно вплинути на успіх проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів та змагань, знецінити організаційну підготовчу роботу, привести до небажаних наслідків, створити загрозу здоров'ю учасників.

II. Методика організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів

У процесі організації та проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів необхідно враховувати спортивну підготовленість, можливості, інтереси передбачуваних учасників, а також наявні можливості реалізації цих інтересів (наявність спортивного інвентарю й необхідних спортивних споруд, кліматичні умови, забезпеченість спортивними суддями, організаторами, матеріальними та фінансовими ресурсами). Затверджуючи план фізкультурно-оздоровчого та спортивно-масового заходу необхідно орієнтуватися на плани обласних, міських та районних управлінь (відділів) з питань фізичної культури та спорту. Це дозволить забезпечити систематичність і послідовність змагань, своєчасну підготовку збірних команд і учасників особистої першості до змагань на першість району, міста. Практично доведено, що за місцем проживання населення доцільно проводити на місяць не більше 1-2 фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів традиційного характеру, проведення яких протягом кількох років у визначений час дозволяє краще підготуватися до змагань, робить їх звичними, традиційними, знайомими, систематизує і стимулює учасників. Заходи необхідно проводити для всіх верств населення й розподіляти рівномірно впродовж усього календарного року.

У плані фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів доцільно виділити розділи:

1. Комплексні фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи (народні ігри, поєдинки, фестивалі, естафети, конкурси);

2. Змагання з видів спорту (виконання вправ). Крім назви і термінів проведення в плані можна вказати й іншу інформацію, що може сприяти кращій організації (передбачувані нагороди, призи).

Для організації фізкультурно-оздоровчого та спортивно-масового заходу необхідно завчасно створити підготовчу комісію. До неї входять працівники управління та відомств фізичної культури та спорту, викладачі, тренери, фахівці фізичної культури та спорту і тих організацій, які можуть бути корисні в підготовці, проведенні та забезпеченні змагань, фестивалів, атракціонів і розваг.

Для впорядкування роботи комісії складається план підготовки заходу із урахуванням його мети, особливостей передбачуваних учасників, змісту змагальних вправ, об'єктивних умов і можливостей організаторів. План передбачає конкретизацію змісту роботи, терміну виконання, визначення відповідальних та відомості про організації, учасників, суддів, задіяних у заході.

У плані бажано передбачити наступні питання:

- розробка і затвердження Положення про фізкультурно-оздоровчий та спортивно-масовий захід та кошторису витрат;
- розробка сценарію (розгорнутого плану проведення), враховуючи церемонії відкриття, проведення, закриття, нагородження, використання символіки, гімну, музичного супроводу та ін.;
- підбір, затвердження, інструктаж безпосередніх організаторів, технічних керівників, суддів, членів журі;
- підготовка, місце проведення змагань, реклама, оформлення засобами наочної агітації й пропаганди, маркування трас, ігрових майданчиків, установка покажчиків, огороження;
- підготовка устаткування, інвентарю, спорядження (у тому числі суддівського), придбання призів, підготовка грамот, протоколів;

- виготовлення засобів наочної агітації, складання коментаторських текстів, афіш, оголошень, бланків «експрес-інформації»;
- організація медичного забезпечення, підбір лікарів, придбання медичних препаратів. У разі проведення заходу не на типових спортивних спорудах, а з виїздом за місто, в плані підготовки змагання повинен бути додатковий медичний пункт;
- організація транспортного медичного й побутового обслуговування. У цьому пункті необхідно передбачити порядок забезпечення учасників і суддів транспортом, підготовку тимчасових укриттів від дощу або спеки, забезпечення питною водою.

У деяких випадках варто передбачити спорудження тимчасової розлягальні, вбиральні, організацію харчування, прокату спортивного інвентарю й ін.

Положення про проведення фізкультурно-оздоровчого та спортивно-масового заходу (далі захід)

Положення про проведення заходу повинне мати такі розділи:

I. Мета і завдання

Залучення населення до рухової активності, пропаганда фізичної культури та спорту, протиставлення здорового способу життя шкідливим звичкам, зміцнення здоров'я учасників, підбиття підсумків навчальної роботи, популяризація спортивної гри, визначення кращої команди для участі в змаганнях вищого рангу. Завдання залежать від масштабу і виду змагань.

II. Термін і місце проведення заходу

Числа певного місяця і року, місце (база), де проводиться захід.

III. Організація та керівництво проведення заходу

Організація, що проводить захід, суддівська колегія, яка безпосередньо проводить захід.

IV. Учасники заходу

Назви команд, вік учасників, їх кваліфікація, склад команди.

V. Програма проведення заходу

Програма Заходу розробляється та затверджується Центром.

Захід може проводитись в III етапи:

I етап – на місцевому рівні (у селах, селищах, містах районного та обласного значення, підприємствах та організаціях різних форм власності);

II етап – змагання серед переможців I етапу на першість району, міста (обласного значення);

III етап – фінал області серед переможців II етапу.

Під час Заходу передбачається проведення інформаційно-просвітницької кампанії, показових виступів спортсменів та інших заходів, спрямованих на пропаганду здорового способу життя та занять фізичною культурою та спортом серед молоді.

Послідовність, за якою відбувається старт учасників під час проведення фіналу Заходу, встановлюється за жеребкуванням суддівської комісії.

VI. Безпека та підготовка місць проведення заходу

Підготовка місць проведення Заходу здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 року № 2025 “Про порядок підготовки спортивних споруд та інших спеціально відведеніх місць для проведення масових спортивних та культурно-видовищних заходів”.

VII. Медичне забезпечення заходу

Для медичного забезпечення змагань залучаються кваліфіковані медичні працівники. Лікар залучений до змагань входить до складу суддівської колегії на правах заступника головного судді. Усі його рішення в межах його компетенції обов’язкові для учасників, суддів, організаторів змагань.

Кожен учасник змагань несе персональну відповідальність за стан свого здоров’я та адекватність своїх дій. Відповідальність за безпеку дітей під час змагань несуть батьки та представники команд.

Організатори змагань рекомендують мати на кожного учасника індивідуальні страхові поліси.

VIII. Нагородження

Вказуються види відзначень учасників (медалі, дипломи, грамоти, кубки, подяки, призи, пам'ятні подарунки).

IX. Умови фінансування заходів

Фінансування заходів, нагородження активних учасників та переможців може здійснюватись за рахунок бюджетних коштів, а також позабюджетних (спонсорських) та інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством України.

X. Термін та порядок подання заявок на участь у заході

Термін та порядок подання заявок встановлюється організаторами заходу.

Заявка завіряється керівником структурного підрозділу у справах молоді та спорту райдержадміністрації, виконкомів міських (міст обласного значення) рад, лікарем та медичною установою.

XI. Звітність

- Звіт головного судді;
- таблиця результатів;
- протоколи змагань;
- афіші змагань;
- іменні заявки на участь;
- форма №4 звітності центру;
- висвітлення у ЗМІ (на радіо, на телебаченні, у друкованих виданнях).

Положення про проведення заходу та кошторис витрат затверджується керівником організації, а також співорганізаторами, які проводять захід. До Положення про проведення заходу додається програма змагання, а також кошторисвітрат, який складається з таких розділів:

1. Найменування змагань.
2. Терміни і місце проведення.

3. Кількість суддів (в тому числі немісцевих), витрати на їх розміщення, харчування, проїзд.
4. Кількість учасників (в тому числі немісцевих), витрати на розміщення, харчування, проїзд.
5. Витрати на медичне обслуговування.
6. Витрати на оренду спортивних споруд.
7. Витрати на рекламу – афіші, плакати тощо.
8. Транспортні витрати.
9. Канцелярські витрати.
10. Витрати на оплату обслуговуючого персоналу.
11. Витрати на придбання нагородної атрибутики.

IV. Організація проведення заходу

Для вирішення комплексу різних питань, які виникають при підготовці та проведенні заходу, створюється організаційний комітет, склад якого залежить від масштабу заходу.

На засіданні організаційного комітету визначається основний перелік питань і коло завдань, які повинні бути розв'язані в процесі підготовки до заходу та під час його проведення.

1. Зустріч та розміщення команд

Будь-який захід починається з моменту прибуття команд на захід. Організатори заходу замовляють транспорт для зустрічі учасників заходу, призначають відповідальну особу за зустрічожної команди, бронюють місця в готелях, передають адміністрації готелю список суддів із зазначенням попередньої дати їх прибуття.

2. Робота транспорту та організація виїзду команд

Настрій учасників заходу і точність проведення заходу у багатьох випадках залежить від роботи транспорту, який

обслуговує захід. Тому організатори повинні заздалегідь розробити маршрути доставки учасників на тренування і змагання, скласти графік руху транспорту за маршрутами.

Розклад руху автобусів для всіх команд передається водіям, диспетчеру, адміністраторам готелю та спортивної споруди, представникам і учасникам.

В разі необхідності надається допомога для придбання чи бронювання проїздних документів.

3. Випробовування спортивних споруд та тренування у дні змагань

Усім командам, що приїжджають на змагання, організатори повинні до початку змагань дати час для випробовування місця проведення заходу. Зазвичай дають можливість протягом не менш ніж години провести тренування на тому майданчику,

де будуть проходити змагання.

Розклад тренувальних занять на ігровій арені складається в послідовності, яка вказана в розкладі ігор. Спочатку тренується команда, назва якої стоїть у розкладі першою, тобто «господарка» зустрічі першої пари, після неї тренується інша команда з першої пари – гість, третьою починає тренування команда – господарка другої пари, за нею – команда-гість другої пари і так далі.

Існує традиція – команда, яка представляє спортивні споруди для змагань, має право вибирати для тренувань один і той самий час, тому при складанні розкладу потрібно мати на увазі це побажання. Крім того, необхідно передбачити, щоб між закінченням тренування та початком гри було вдосталь часу для обіду і післяобіднього відпочинку – зазвичай 4-5 годин.

4. Харчування учасників змагань

До початку змагань заступник головного судді з медичної частини повідомляє адміністрації закладу харчування очікувану кількість учасників змагань, режим їх харчування, складають разом приблизний перелік продуктів.

Окремо треба домовитися з адміністрацією про режим харчування у вечірній час, тому що зазвичай останні ігри закінчуються пізно.

5. Підготовка спортивних споруд, спорядження та інвентаря

Зазвичай ця робота виконується представником організації, яка проводить захід та суддівською колегією назначеною для проведення заходу. До приїзду команд перевіряється місце проведення заходу, стан кімнат для перевдягання. Якщо неможливо виділити кожній команді окрему роздягальню, необхідно організувати окреме приміщення для зберігання особистих речей гравців. Перевіряють розмітку майданчика, наявність і стан обладнання та інвентаря.

6. Спільна нарада оргкомітету, головної суддівської колегії та учасників

Нараду тренерів і представників команд потрібно підготувати особливо ретельно, тому що це єдина можливість у спокійних умовах розв'язати всі організаційні питання.

На цій нараді обов'язкова присутність усього складу оргкомітету, щоб можна було на місці оперативно розв'язати питання та побажання, які виникають у тренерів та представників команд:

- уточнити розпорядок дня, програму проведення заходу та розклад ігор;
- вирішити питання про відправку учасників і суддів після закінчення змагань;
- повідомити рішення пленарної комісії, тим самим виключивши в подальшому претензії з допуску гравців;
- уточнити колір форми в тих випадках, коли можлива трансляція по телебаченню;
- уточнити розпорядок тренувань, особливо у вільний від ігор день (на цей день зазвичай намічаються культурно-масові заходи для учасників).

Для оперативного й централізованого вирішення всіх фінансових розрахунків, пов'язаних з розміщенням, харчуванням, оформленням білетів на від'їзд учасників, виділяється відповідальний представник.

7. Реклама

Реклама – це не лише афіші з анонсом змагань, але і програми, проекти змагань. Бажано для кожних змагань робити емблему. Можна використовувати в спортивних емблемах зображення аксесуарів виду спорту (волейбол: м'яч, сітку, майданчик, а також фігуру спортсмена).

Святкове, виразне оформлення місць змагань грає важливу роль у пропаганді та розвитку спорту. Святково прикрашений зал, святкова обстановка у залі викликають у глядачів особливий настрій, бажання бути присутнім і брати участь у спортивних змаганнях.

Інформаційна підтримка – ролики на радіо, ролики на телебаченні, публікації в друкованих та електронних ЗМІ та ін.

8. Медичне обслуговування змагань

На змаганнях будь-якого рангу повинен бути присутнім лікар. Суддя зустрічі несе безпосередню відповідальність за нещасні випадки, які трапилися з гравцями під час зустрічі, у відсутності лікарського контролю та першої медичної допомоги.

Лікар, який обслуговує змагання на правах заступника головного судді, здійснює медичне обслуговування змагань і тренувань.

Заступник головного судді з медичної частини бере участь у роботі пленарної комісії, у нараді представників, тренерів, контролює дотримання санітарно-гігієнічних норм у місцях розміщення та харчування учасників, у роздягальнях, за необхідності викликає «швидку допомогу» для надання невідкладної допомоги при особливо тяжких травмах учасників.

9. Відкриття та закриття змагань

Церемонії відкриття та закриття змагань, ритуал нагородження переможців повинні бути яскравими й незабутніми, тому що вони мають важливе пропагувальне і виховне значення.

Це урочисті дії, які складаються з парадів, підняття прапорів, звучання гімну України, нагородження, привітання, обміну вимпелами тощо. Порядок виходу команд за алфавітом, господарі змагань виходять останніми.

Урочисте відкриття змагань треба проводити тоді, коли присутня найбільша кількість глядачів. Зазвичай це перерва між двома зустрічами. Для проведення урочистого відкриття змагань складається сценарій відкриття, до якого додається схема виходу і розташування команд на ігровому майданчику.

Невелике привітання, з яким офіційна особа звертається до учасників змагань, повинне закінчуватися словами: «Змагання оголошую відкритими!» Після цього диктор оголошує: «Право підняти прапор надається капітану команди-переможниці попередніх змагань». Якщо змагання проводяться вперше, тоді право підняти прапор надається капітанам команд, які беруть участь у змаганнях.

10. Нагородження переможців

У параді закриття беруть участь три призери даних змагань.

Після закінчення церемонії нагородження переможців диктор зачитує текст і оголошує змагання закритими. Команди залишаються на своїх місцях.

Право опустити прапор надається капітану команди-переможниці.

V. Суддівська колегія

1. Головний суддя.
2. Головний секретар.
3. Заступник головного судді з медичної частини (лікар).

4. Суддя – секретар.
5. Суддя – інформатор.
6. Суддя – оператор табло.
7. Арбітр.
8. Судді на дистанції.
9. Судді – секундометристи
10. Суддя на фініші.
11. Комендант змагань.

Обов'язки членів суддівської колегії

1. Головний суддя

Головний суддя несе відповідальність за проведення змагань відповідно до правил і положень. Головний суддя керує всією суддівською колегією, учасниками змагань та представниками команд.

Головний суддя зобов'язаний:

- контролювати підготовку місць змагань;
- розподілити обов'язки між суддями;
- дотримуватись виконання зобов'язань Положення про проведення заходу;
- затверджувати календар ігор;
- керувати роботою суддівського апарату і вирішувати всі питання, що пов'язані з ходом змагань;
- забезпечувати учасників, глядачів, представників преси, радіо і телебачення інформацією про хід змагань та їх результати;
- у виключних випадках головний суддя може втрутитись у хід матчу, якщо, на його думку, судді прийняли помилкове рішення.

Головний суддя затверджує результати змагань: пише звіт про змагання, який подає в організацію, що проводить

змагання.

Головний суддя має право:

- у процесі змагань звільнити від суддівства арбітрів, які не справляються зі своїми обов'язками;
- згідно з рішенням головної суддівської колегії знімати зі змагань команди і окремих учасників, які грубо порушили правила змагань та вимоги, які висуваються до спортсменів;
- відмінити або відкласти змагання у зв'язку з непідготовленістю майданчиків;
- вносити зміни в програму змагань, якщо це обумовлено в Положенні змагань, календар ігор, призначення суддів, якщо в цьому є необхідність.

Розпорядження головного судді є обов'язковим для всіх учасників змагань.

Заступники головного судді (головний секретар, суддя-секретар, суддя-інформатор, суддя-оператор табло, лікар змагань, комендант змагань)

Заступники головного судді відповідають за ділянку роботи, що доручена їм головним суддею. За відсутності головного судді один із заступників виконує його обов'язки.

2. Головний секретар

Головному секретарю необхідно:

- перевіряти заяви;
- складати розклад ігор і після затвердження його головним суддею доводити до відома команд;
- вести протоколи засідань суддівської колегії;
- оформляти розпорядження і рішення головної суддівської колегії;
- приймати заяви, протести і доповідати про них головному судді;
- відповідати за своєчасне оформлення протоколів і всієї технічної документації;
- готувати звіт про змагання.

3. Заступник головного судді з медичної частини

Лікар змагань входить до складу суддівської колегії на правах заступника головного судді:

- стежить за дотриманням санітарно-гігієнічних вимог при проведенні змагань;
- надає медичну допомогу учасникам при травмах, захворюваннях і робить висновки про можливість продовжувати змагання;
- після закінчення змагань подає звіт про лікарсько-санітарне забезпечення змагань в організацію, яка проводить змагання.

4. Суддя-секретар

На суддю-секретаря покладено такі обов'язки:

- правильне внесення в протокол гри відповідних записів (прізвищ гравців, спортивні звання, ігрові номери);
- ведення протоколу під час гри;
- заключне оформлення протоколу в кінці матчу (його повинні підписати судді та представники команд).

5. Суддя-інформатор

В обов'язки судді-інформатора входить інформування гравців та глядачів про хід змагань, про основні положення змагання. Він знайомить глядачів з командами, гравцями, тренерами і суддями, оголошує заміни гравців.

Суддя-інформатор також оголошує рахунок, якщо немає судді-оператора табло.

6. Суддя-оператор табло

Суддя-оператор табло відповідає за чітку, правильну і своєчасну інформацію, яка висвічується на табло.

7. Арбітр

Обов'язки:

- контролювати дотримання правил гри;
- контролювати хід матчу, стежити за часом гри;

- забезпечити відповідність використовуваних м'ячів;
- забезпечити відповідність екіпіровки гравців вимогам;
- у разі кровотечі у гравця повинен забезпечити, щоб той покинув поле.

Гравець може повернутися на поле тільки по сигналу судді, що переконався в тому, що кровотеча зупинена;

- забезпечити відсутність на полі сторонніх осіб;
- надати відповідним органам рапорт про матч, що включає інформацію по всіх прийнятих дисциплінарних заходах відносно гравців і/або офіційних осіб команд, а також по всіх інших інцидентах, що відбулися до матчу, під час або після нього.

Арбітр має право:

- радитися по ходу матчу з помічниками і, там де необхідно, з резервним арбітром;
- зупинити, тимчасово перервати або припинити зовсім матч при порушенні правил;
- зупинити, тимчасово перервати або припинити зовсім матч при сторонніх втручаннях;
- зупинити матч, якщо, на його думку, гравець отримав серйозну травму, і забезпечити його відхід/винесення за межі поля;
- продовжити гру, коли команда, проти якої було здійснено порушення, отримує вигоду від такої переваги (наприклад залишається з м'ячем), і карає первинне порушення, якщо перевагою, що передбачалася, в той момент не скористалися;
- приймати заходи дисциплінарної дії по відношенню до гравців, винних в порушеннях, караних попередженням або видаленням. Він не зобов'язаний зробити такі заходи негайно, але повинен зробити це, як тільки м'яч вийде з гри;
- приймати заходи відносно офіційних осіб команд, ведучих себе некоректно, і може на свій розсуд видалити їх з поля і прилеглих до поля зон.

8. Судді на дистанції

Судді на дистанції, перешкодах і етапах естафетного бігу контролють правильність проходження спортсменами дистанції, долання перешкод, реєструють учасників на етапі і стежать за правильністю передавання естафетної палички.

9. Судді-секундометристи

Судді-секундометристи фіксують час виконання учасниками вправи, з моменту старту до фінішу.

10. Суддя на фініші

Суддя на фініші визначає правильність виконання вправи на фініші і порядок приходу учасників до фінішу, метраж між ними, а також фіксує повідомлення суддів на дистанції.

11. Комендант змагань

Відповідає за:

- своєчасну підготовку оформлення місця змагань;
- порядок під час проведення змагань;
- наявність необхідного інвентаря, приміщень для учасників і суддівської колегії;
- радіофікацію місця змагань відповідно до вказівок головного судді.

Звіт головного судді

У звіті головного судді дається стисла характеристика змагання: організація, стан спортивних споруд, робота суддівської колегії і обслуговувального персоналу, кількість глядачів присутніх на змаганнях, відзначаються негативні моменти і пропозиції щодо поліпшення проведення змагань у майбутньому, вказуються спортивні результати команд, виконання спортивних розрядів тощо.

VI. Системи проведення змагань з ігрових видів спорту

Залежно від мети змагання, конкретних умов його проведення (кількість команд спортивних баз, матеріальних ресурсів)

вибирається певна система розіграшу. При проведенні змагань з волейболу застосовуються такі системи розіграшів:

- колова;
- з вибуванням після поразки;
- змішана – поєднання двох перших систем.

Колова система

Принцип проведення змагань за коловою системою полягає в тому, що кожна команда зустрічається одна з одною по одному разу (в одне коло) або декілька разів (у два кола і більше). Ця система дозволяє найбільш об'єктивно виявити переможця і визначити місця всіх команд згідно з їх спортивною майстерністю.

Для проведення змагань в одне коло за умов парної кількості команд, ігрових днів (турів) потрібно на 1 менше, а непарної – кількість ігрових днів відповідає кількості команд.

Кількість ігор визначається за формулою:

де X – кількість ігор, n – кількість команд.

Наприклад, якщо у змаганнях бере участь 8 команд, то кількість ігор в одному колі буде дорівнювати:

При складанні календаря змагань користуються двома способами:

- без чергування полів (майданчиків);
- з чергуванням полів (майданчиків).

Схема складання календаря ігор під час проведення

змагань без чергування полів для 5-6 команд

Наведений спосіб проведення змагання носить назву «з оберненням навколо «1». Кожний наступний ігровий день складається внаслідок зміщення всіх номерів учасників на одну сходинку проти годинникової стрілки. Цифра «1» залишається нерухомою.

Якщо ігри проводяться на майданчиках учасників, то виникає потреба в чергуванні ігор на своєму й чужому полях.

У цьому випадку календар ігор складається за схемою «змійка». За умов непарної кількості команд викреслюється така кількість вертикальних ліній, яка відповідає кількості команд (якщо кількість команд парна – вертикальних ліній на 1 менше).

Під першою лінією ставиться цифра «1», а далі справа від неї знизу вгору проставляються в арифметичному порядку половина номерів учасників. Друга половина у зворотньому порядку пишеться зліва від вертикальної лінії.

Кількість команд-учасниць ділять на 2 і пишуть стовпчиками цифри, починаючи з другої половини. Якщо кількість команд непарна, то на 2 ділять наступну парну цифру.

Наприклад, змагаються 7 команд. Наступну після 7 парну цифру 8 ділимо на 2 і пишемо стовпчиком цифри, починаючи з другої половини, тобто з: 5, 6, 7.

При непарній кількості команд останню цифру не пишуть.

Біля написаних стовпчиком цифр проводять вертикальну лінію і під нею пишуть цифру 1, а в стовпчику знизу вгору справа від неї – наступні по порядку цифри – 2, 3, 4. Знову проводять вертикальну лінію, над якою пишуть наступну цифру – 5, і в подальшому, вміщуючи наступну цифру то під лінією, то над нею, як це вказано нижче:

І так доти, поки не виникне потреба поставити цифру 1 над лінією.

Цифри, що опиняться під лініями і над ними при непарній кількості команд, показують номери вільних команд ігрового дня, а при парній кількості створюють з останньою парною цифрою одну з пар даного ігрового дня, наприклад:

1 : 8; 8 : 5; 2 : 8; 8 : 6; 3 : 8; 8 : 7; 4 : 8.

Цифри, розташовані по один і другий бік кожної лінії показують номери ігрових пар, причому цифри з правого боку означають номер команди, що грає на своєму полі, а з лівого боку – на полі суперника.

Цифри під лініями, так само означають команди, що грають на своєму полі цифри над лініями – на полі суперника. При цьому кожні 2 сусідніх стовпчики створюють наступний ігровий день.

VII. Система розіграшу та жеребкування команд

Для складання календаря ігор суддівська колегія проводить жеребкування.

Заздалегідь з паперу виготовляються номери у відповідності з кількістю команд, що беруть участь, які опускаються у скриньку.

Капітаи команд по черзі виймають зі скриньки номери, які з цього моменту присвоюються їх командам.

У відповідності з номерами команд з допомогою спеціальних таблиць визначається черговість зустрічей команд, тобто календар ігор. Наприклад:

Беруть участь 3-4 команди

Беруть участь 5-6 команд

Беруть участь 7-8 команд

При непарній кількості команд номер, укладений в дужки, не враховується. При цьому команда, в парі з якою номер у дужках, у даному турі виявляється вільною від гри.

Після жеребкування складається таблиця проведення змагань. Команди заносяться в таблицю у відповідності з їх номерами.

Система з вибуванням

При великій кількості команд використовують систему розіграшу з вибуванням (після першої поразки). Ця система, на

відміну від попередньої, дозволяє у досить стислі терміни визначити переможця. Водночас її недоліком є те, що у фіналі зустрічаються не завжди найсильніші суперники. Тому часто фаворитів змагань попередньо розсіюють у верхню і нижню половину сітки (за таких умов, у випадку перемоги обидві сильні команди зустрічаються між собою лише у фіналі).

Загальна кількість ігор визначається за формулою:

$x = n - 1$, де x – кількість ігор, n – кількість команд.

Якщо кількість команд дорівнює ступеню двох (2^n , це 4, 8, 16, 32 тощо), то їхнє найменування розташовують у таблиці згори донизу, одне під одним, у порядку, визначеному жеребом. Перший номер грає з другим, третій – з четвертим тощо. Всі команди починають змагання з первого туру. Переможці первого туру грають між собою так само попарно згори донизу. Тур, в якому зустрічаються 8 команд називають чвертьфінальним, 4 команди – півфінальним, нарешті, тур, де зустрічаються 2 команди, називають фінальним.

ТАБЛИЦЯ ЗУСТРИЧЕЙ для 8 команд

У випадку, коли кількість команд не є ступенем двох, то частина їх, залежно від номерів, визначених жеребкуванням, вступає в гру з другого (кола) туру. Кількість команд, що грають в першому колі, визначають за формулою:

де n – кількість команд, що беруть участь у змаганнях; x – ступінь, що дає число, максимально наближене до n .

Наприклад, у змаганнях беруть участь 11 команд. У першому колі зустрічаються:

ТАБЛИЦЯ ЗУСТРИЧЕЙ для 11 команд

Для команд, що вступають у гру, з другого кола, відводять крайні верхні й крайні нижні номери. За умов парної кількості команд у першому турі не грає однакова кількість команд вгорі і

внизу сітки. Якщо кількість команд учасниць непарна, то кількість команд, що вступили в гру з другого кола, на одиницю більша в нижній половині таблиці, ніж у верхній.

Кількість команд, що вступають у змагання з другого кола, їхнє розміщення у верхній і нижній половинах таблиці, а також кількість команд, що грають у першому колі, вказано в таблиці:

Для команд, що вступають у гру, з другого кола, відводять крайні верхні й крайні нижні номери. За умов парної кількості команд у першому турі не грає однакова кількість команд вгорі і внизу сітки. Якщо кількість команд учасниць непарна, то кількість команд, що вступили в гру з другого кола, на одиницю більша в нижній половині таблиці, ніж у верхній.

Кількість команд, що вступають у змагання з другого кола, їхнє розміщення у верхній і нижній половинах таблиці, а також кількість команд, що грають у першому колі, вказано в таблиці:

За умов розсіювання за схемою «змійка» командам присвоюються номери відповідно до їх місць, які вони посіли на попередніх змаганнях. Потім ці команди згідно з присвоєними їм номерами розподіляються за підгрупами.

Наприклад: схема розподілу 10 команд буде мати такий вигляд:

ПРОГРАМА ЗМАГАНЬ

Командні естафети:

1. Естафета «Смуга перешкод»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (тато) – біжить по прямій де розташовані 5 обручів (3 стоять, 2 лежать, на відстані 2 м один від одного):

- пролазить під першим обручем;
- піднімає другий обруч, пролазить у нього та кладе на місце;
- пролазить під третім обручем;
- піднімає четвертий обруч, пролазить у нього та кладе на місце;
- пролазить під п'ятим обручем.

Після чого стає на лінії, де лежить скакалка і бере за одну її частину та чекає наступного учасника змагань (маму).

Другий учасник (мама) – біжить по прямій де розташовані 5 обручів та виконує теж саме що і тато, після чого стає на лінію де лежить скакалка та бере її за іншу частину.

Третій учасник (дитина) – біжить по прямій де розташовані 5 обручів та виконує теж саме що і тато з мамою, після чого підбігає до лінії, і за допомогою тата з мамою, які крутять скакалку, виконує 5 стрибків, а потім всі разом повертаються на лінію фінішу. Стрибки через скакалку зараховуються лише ті, які виконані без помилок.

У випадку торкання перешкоди, що призвело до її руйнування нараховується штрафний час – 2 секунди, які додаються до загального часу проходження естафети всією командою.

2. Естафета «Комбінована»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (мама) – виконує ведення баскетбольного м’яча «змійкою» між фішками, обводить останню фішку і назад повертається таким самим чином до лінії старту де передає естафету наступному учасникові.

Другий учасник (тато) – за допомогою ключки веде тенісний м’яч «змійкою» між фішками, обводить останню фішку і назад повертається таким самим чином до лінії старту де передає естафету наступному учасникові.

Третій учасник (дитина) – за допомогою рук котить футбольний м’яч «змійкою» між фішками, і назад повертається таким самим чином до лінії старту.

3. Естафета «Ігрова»

Довжина дистанції –18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (тато) – біжить по прямій до лінії де лежить гімнастичний обруч, бере його і тримає на витягнутій руці.

Другий учасник (мама) – з баскетбольним м’ячем в руках і третім учасником (дитиною) біжать разом по прямій до тата та розташовуються на лініях (у заміну лініям буде використано обручи) з двох сторін обруча і виконують 5 передач через обруч, а потім обруч (тато) передає (дитині) яка його тримає і тато разом з мамою виконують 5 передач, (дитина) передає (мамі) обруч і дитина з татом виконують 5 передач, після чого всі разом з баскетбольним м’ячем повертаються до стартової лінії.

4. Естафета «Флорбол»

Довжина дистанції –18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (тато) – виконує ведення м’яча «змійкою» між фішками на відстань 18 метрів за допомогою ключки та виконує кидок по воротах, які розташовані на відстані 5 метрів від останньої фішки. Після цього бере інший м’яч який знаходиться біля останньої фішки і виконує ведення ключкою м’яча

«змійкою» в протилежному напрямку передаючи естафету наступному учаснику (мамі).

Другий учасник (мама) – виконує ту ж саму вправу аналогічно що і тато та передає естафету дитині.

Третій учасник (дитина) – виконує вправу аналогічно що і мама.

За кожне влучний кидок м'ячем у ворота учасником, показаний командний результат зменшується на 2 сек., а за не влучний кидок показаний командний результат збільшується на 2 сек.

ОСОБИСТИ КОНКУРСИ:

«Найкращий тато»

– кожен учасник отримає підписаний конверт у якому на аркуші паперу зображені 10 спортсменів та вказано 10 прізвищ. Завдання полягає в тому, щоб з'єднати суцільною лінією зображення з прізвищем. Суддя за командою «Старт» дозволяє виконувати завдання. На виконання дається 3 хвилини. За командою «Стоп» - суддя забирає конверти. Виправлення з'єднань не дозволяються;

– ведення футбольного м'яча «змійкою» на відстань 30 м. (за найменший час) від лінії старту до кінцевої фішки та в зворотному напрямку;

Переможець конкурсу «Найкращий тато» визначається за найкращим показником двох конкурсів.

«Найкраща мама»

– суддя пропонує 8 мішечків, що наповнені харчовими продуктами з цілих чи подрібнених зерен різних культур (круп'яних, зернових та бобових). У кожному мішечку одне найменування продукту (гречана, пшенична, рисова, перлова, пшоняна крупи, горох, кукурудза, квасоля). Завдання полягає у тому, що мама повинна назвати те, що міститься у мішечку за найменший час.

– метання дротиків в ціль «Дартс», учасниця виконує 5 кидків в ціль з відстані 2,37 м. Переможець визначається за найбільшою кількістю набраних очок, при рівності очок у двох, трьох і більше учасниць, надається повторна спроба до визначення переможця.

Переможець конкурсу «Найкраща мама» визначається за найкращим показником двох конкурсів.

«Найкраща дитина»

– метання «літуючих дисків» у ціль (встановлений за допомогою стійок обруч). Учасник виконує 5 кидків в ціль з відстані 5 м. Переможець визначається за найбільшою кількістю попадань у ціль, при рівності очок у двох, трьох і більше учасниць, надається повторна спроба до визначення переможця між ними.

– стрибки на м'ячах-стрибунацях – учасник на лінії старту сидить на м'ячі-стрибунаці за сигналом судді стрибає «змійкою» між трьома фішками до кінцевої фішки, яка знаходитьсь на відстані 18 м від лінії старту, назад повертається по прямій.

Переможець конкурсу «Найкраща дитина» визначається за найкращим показником двох конкурсів.

Конкурс малюнку на тему: «Спорт для всіх – за здоровий спосіб життя»

Виконує сім'я в складі (мами, тата і дитини) підписується малюнок із зворотної сторони. Малюнок для участі у конкурсі надається перед початком Фестивалю. Малюнок дозволяється виконувати – фарбами, олівцями або фломастерами на аркуші паперу не меншому ніж А4 формату.

ПРОГРАМА ЗМАГАНЬ

Командні естафети:

1. Естафета «Смуга перешкод»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (тато) – біжить по прямій де розташовані 5 обручів (3 стоять, 2 лежать, на відстані 2 м один від одного):

- пролазить під першим обручем;
- піdnімає другий обруч, пролазить у нього та кладе на місце;
- пролазить під третім обручем;
- піdnімає четвертий обруч, пролазить у нього та кладе на місце;
- пролазить під п'ятим обручем.

Після чого стає на лінії, де лежить скакалка і бере за одну її частину та чекає наступного учасника змагань (маму).

Другий учасник (мама) – біжить по прямій де розташовані 5 обручів та виконує теж саме що і тато, після чого стає на лінію де лежить скакалка та бере її за іншу частину.

Третій учасник (дитина) – біжить по прямій де розташовані 5 обручів та виконує теж саме що і тато з мамою, після чого піdbігає до лінії, і за допомогою тата з мамою, які крутять скакалку, виконує 5 стрибків, а потім всі разом повертаються на лінію фінішу. Стрибки через скакалку зараховуються лише ті, які виконані без помилок.

У випадку торкання перешкоди, що призвело до її руйнування нараховується штрафний час – 2 секунди, які додаються до загального часу проходження естафети всією командою.

2. Естафета «Комбінована»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (мама) – виконує ведення баскетбольного м'яча «змійкою» між фішками, обводить останню фішку і назад повертається таким самим чином до лінії старту де передає естафету наступному учасникові.

Другий учасник (тато) – за допомогою ключки веде тенісний м'яч «змійкою» між фішками, обводить останню фішку і назад повертається таким самим чином до лінії старту де передає естафету наступному учасникові.

Третій учасник (дитина) – за допомогою рук котить футбольний м'яч «змійкою» між фішками, і назад повертається таким самим чином до лінії старту.

3. Естафета «Ігрова»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (тато) – біжить по прямій до лінії де лежить гімнастичний обруч, бере його і тримає на витягнутій руці.

Другий учасник (мама) – з баскетбольним м'ячем в руках і третім учасником (дитиною) біжать разом по прямій до тата та розташовуються на лініях (у заміну лініям буде використано обручі) з двох сторін обруча і виконують 5 передач через обруч, а потім обруч (тато) передає (дитині) яка його тримає і тато разом з мамою виконують 5 передач, (дитина) передає (мамі) обруч і дитина з татом виконують 5 передач, після чого всі разом з баскетбольним м'ячем повертаються до стартової лінії.

4. Естафета «Флорбол»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (тато) – виконує ведення м’яча «змійкою» між фішками на відстань 18 метрів за допомогою ключки та виконує кидок по воротах, які розташовані на відстані 5 метрів від останньої фішки. Після цього бере інший м’яч який знаходиться біля останньої фішки і виконує ведення ключкою м’яча «змійкою» в протилежному напрямку передаючи естафету наступному учаснику (мамі).

Другий учасник (мама) – виконує ту ж саму вправу аналогічно що і тато та передає естафету дитині.

Третій учасник (дитина) – виконує вправу аналогічно що і мама.

За кожне влучний кидок м’ячем у ворота учасником, показаний командний результат зменшується на 2 сек., а за не влучний кидок показаний командний результат збільшується на 2 сек.

ОСОБИСТИ КОНКУРСИ:

«Найкращий тато»

– кожен учасник отримає підписаний конверт у якому на аркуші паперу зображені 10 спортсменів та вказано 10 прізвищ. Завдання полягає в тому, щоб з’єднати суцільною лінією зображення з прізвищем. Суддя за командою «Старт» дозволяє виконувати завдання. На виконання дається 3 хвилини. За командою «Стоп» - суддя забирає конверти. Виправлення з’єднань не дозволяються;

– ведення футбольного м’яча «змійкою» на відстань 30 м. (за найменший час) від лінії старту до кінцевої фішки та в зворотному напрямку;

Переможець конкурсу «Найкращий тато» визначається за найкращим показником двох конкурсів.

«Найкраща мама»

– суддя пропонує 8 мішечків, що наповнені харчовими продуктами з цілих чи подрібнених зерен різних культур (круп’яних, зернових та бобових).

У кожному мішечку одне найменування продукту (гречана, пшенична, рисова, перлова, пшоняна крупи, горох, кукурудза, квасоля). Завдання полягає у тому, що мама повинна назвати те, що міститься у мішечку за найменший час.

– метання дротиків в ціль «Дартс», учасниця виконує 5 кидків в ціль з відстані 2,37 м. Переможець визначається за найбільшою кількістю набраних очок, при рівності очок у двох, трьох і більше учасниць, надається повторна спроба до визначення переможця.

Переможець конкурсу «Найкраща мама» визначається за найкращим показником двох конкурсів.

«Найкраща дитина»

– метання «летючих дисків» у ціль (встановлений за допомогою стійок обруч). Учасник виконує 5 кидків в ціль з відстані 5 м. Переможець визначається за найбільшою кількістю попадань у ціль, при рівності очок у двох, трьох і більше учасниць, надається повторна спроба до визначення переможця між ними.

– стрибки на м'ячах-стрибунцях – учасник на лінії старту сидить на м'ячі-стрибунці за сигналом судді стрибає «змійкою» між трьома фішками до кінцевої фішки, яка знаходиться на відстані 18 м від лінії старту, назад повертається по прямій.

Переможець конкурсу «Найкраща дитина» визначається за найкращим показником двох конкурсів.

Конкурс малюнку на тему: «Спорт для всіх – за здоровий спосіб життя»

Виконує сім'я в складі (мами, тата і дитини) підписується малюнок із зворотної сторони. Малюнок для участі у конкурсі надається перед початком Фестивалю. Малюнок дозволяється виконувати – фарбами, олівцями або фломастерами на аркуші паперу не меншому ніж А4 формату.

ПРОГРАМА ЗМАГАНЬ

Командні естафети:

1. Естафета «Смуга перешкод»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (тато) – біжить по прямій де розташовані 5 обручів (3 стоять, 2 лежать, на відстані 2 м один від одного):

- пролазить під першим обручем;
- піdnімає другий обруч, пролазить у нього та кладе на місце;
- пролазить під третім обручем;
- піdnімає четвертий обруч, пролазить у нього та кладе на місце;
- пролазить під п'ятим обручем.

Після чого стає на лінії, де лежить скакалка і бере за одну її частину та чекає наступного учасника змагань (маму).

Другий учасник (мама) – біжить по прямій де розташовані 5 обручів та виконує теж саме що і тато, після чого стає на лінію де лежить скакалка та бере її за іншу частину.

Третій учасник (дитина) – біжить по прямій де розташовані 5 обручів та виконує теж саме що і тато з мамою, після чого піdbігає до лінії, і за допомогою тата з мамою, які крутять скакалку, виконує 5 стрибків, а потім всі разом повертаються на лінію фінішу. Стрибки через скакалку зараховуються лише ті, які виконані без помилок.

У випадку торкання перешкоди, що призвело до її руйнування нараховується штрафний час – 2 секунди, які додаються до загального часу проходження естафети всією командою.

2. Естафета «Комбінована»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (мама) – виконує ведення баскетбольного м'яча «змійкою» між фішками, обводить останню фішку і назад повертається таким самим чином до лінії старту де передає естафету наступному учасникові.

Другий учасник (тато) – за допомогою ключки веде тенісний м'яч «змійкою» між фішками, обводить останню фішку і назад повертається таким самим чином до лінії старту де передає естафету наступному учасникові.

Третій учасник (дитина) – за допомогою рук котить футбольний м'яч «змійкою» між фішками, і назад повертається таким самим чином до лінії старту.

3. Естафета «Ігрова»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (тато) – біжить по прямій до лінії де лежить гімнастичний обруч, бере його і тримає на витягнутій руці.

Другий учасник (мама) – з баскетбольним м'ячем в руках і третім учасником (дитиною) біжать разом по прямій до тата та розташовуються на лініях (у заміну лініям буде використано обручі) з двох сторін обруча і виконують 5 передач через обруч, а потім обруч (тато) передає (дитині) яка його тримає і тато разом з мамою виконують 5 передач, (дитина) передає (мамі) обруч і дитина з татом виконують 5 передач, після чого всі разом з баскетбольним м'ячем повертаються до стартової лінії.

4. Естафета «Флорбол»

Довжина дистанції – 18 м. Вихідне положення – основна стійка біля стартової лінії. За командою судді (свисток):

Перший учасник (тато) – виконує ведення м’яча «змійкою» між фішками на відстань 18 метрів за допомогою ключки та виконує кидок по воротах, які розташовані на відстані 5 метрів від останньої фішки. Після цього бере інший м’яч який знаходитьсь біля останньої фішки і виконує ведення ключкою м’яча «змійкою» в протилежному напрямку передаючи естафету наступному учаснику (мамі).

Другий учасник (мама) – виконує ту ж саму вправу аналогічно що і тато та передає естафету дитині.

Третій учасник (дитина) – виконує вправу аналогічно що і мама.

За кожне влучний кидок м’ячем у ворота учасником, показаний командний результат зменшується на 2 сек., а за не влучний кидок показаний командний результат збільшується на 2 сек.

ОСОБИСТИ КОНКУРСИ:

«Найкращий тато»

– кожен учасник отримає підписаний конверт у якому на аркуші паперу зображені 10 спортсменів та вказано 10 прізвищ. Завдання полягає в тому, щоб з’єднати суцільною лінією зображення з прізвищем. Суддя за командою «Старт» дозволяє виконувати завдання. На виконання дається 3 хвилини. За командою «Стоп» - суддя забирає конверти. Виправлення з’єднань не дозволяються;

– ведення футбольного м’яча «змійкою» на відстань 30 м. (за найменший час) від лінії старту до кінцевої фішки та в зворотному напрямку;

Переможець конкурсу «Найкращий тато» визначається за найкращим показником двох конкурсів.

«Найкраща мама»

– суддя пропонує 8 мішечків, що наповнені харчовими продуктами з цілих чи подрібнених зерен різних культур (круп’яних, зернових та бобових).

У кожному мішечку одне найменування продукту (гречана, пшенична, рисова, перлова, пшоняна крупи, горох, кукурудза, квасоля). Завдання полягає у тому, що мама повинна назвати те, що міститься у мішечку за найменший час.

– метання дротиків в ціль «Дартс», учасниця виконує 5 кидків в ціль з відстані 2,37 м. Переможець визначається за найбільшою кількістю набраних очок, при рівності очок у двох, трьох і більше учасниць, надається повторна спроба до визначення переможця.

Переможець конкурсу «Найкраща мама» визначається за найкращим показником двох конкурсів.

«Найкраща дитина»

– метання «летючих дисків» у ціль (встановлений за допомогою стійок обруч). Учасник виконує 5 кидків в ціль з відстані 5 м. Переможець визначається за найбільшою кількістю попадань у ціль, при рівності очок у двох, трьох і більше учасниць, надається повторна спроба до визначення переможця між ними.

– стрибки на м'ячах-стрибунцях – учасник на лінії старту сидить на м'ячі-стрибунці за сигналом судді стрибає «змійкою» між трьома фішками до кінцевої фішки, яка знаходиться на відстані 18 м від лінії старту, назад повертається по прямій.

Переможець конкурсу «Найкраща дитина» визначається за найкращим показником двох конкурсів.

Конкурс малюнку на тему: «Спорт для всіх – за здоровий спосіб життя»

Виконує сім'я в складі (мами, тата і дитини) підписується малюнок із зворотної сторони. Малюнок для участі у конкурсі надається перед початком Фестивалю. Малюнок дозволяється виконувати – фарбами, олівцями або фломастерами на аркуші паперу не меншому ніж А4 формату.